

ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

СПИСАНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ЛОЗАРСКИ СЪЮЗЪ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Следъ гроздобера — Д. Б.
2. Опомнете се лозари — Ат. Гитевъ.
3. Изложбата-пазаръ на лозовъ материалъ въ гр. Сливенъ — Д. Бъчваровъ.
4. Лозарски и винарски сдружения — Н. Недѣлчевъ.
5. Миналата и тази годишна реколти — Ат. Гитевъ.
6. Гроздобера въ Пазарджишко — К. Н. Христовичъ.
7. Изложение.
8. Въпроси и отговори.

Д. Б.

Следъ гроздобера

И тази година гроздобера е вече извършенъ. По тази причина, можемъ да си направимъ една малка равномѣтка.

Общо за страната може съ положителностъ да се каже, че въ количествено отношение тазигодишната реколта отъ лозята е чувствително по-голѣма отъ миналогодишната. Благодарение на благоприятния и почти повсемѣстенъ нѣпоителенъ дъждъ въ началото на месецъ септември, завѣхналото, останало до тогава дребно и сравнително зелено грозде можа да наедрѣе, да увеличи обема си почти двойно и да почне да здрѣе нормално. Хубавото време, което настъпи следъ дъжда, спомогна твърде много за запазване гроздето отъ напукване и плесенясване, съ много малки изключения въ известни мѣста и по известни сортове, кждето се появи слабо загниване.

Чакъ когато се започна гроздобера и почнаха да се пълнятъ поставитѣ, чакъ тогава лозаритѣ можаха по-правилно да преценятъ количеството на гроздето, което ще набератъ отъ лозята си. Изненадата бѣше доста голѣма и твърде приятна. Почти навредъ се набра повече, отколкото се предполагаше.

Като се има предвидъ ланската реколта и полученото вино, може съ положителностъ да се каже, че презъ насто-

ящата ще имаме съ 20-30 милиона литри вино въ повече отъ миналата година, макаръ че лозята въ северозападна България, поради силна атака отъ пероноспората, не дадоха почти нищо.

Едно отрядно явление, което се забележа презъ тази година и което заслужава да бжде отбележано, е че гроздобера започна сравнително късно и продължи доста много. Само въ Русенско и въ други нѣкои не толкова отъ значение лозарски райони гроздоберътъ се извърши преди традиционния Кръстовъ-денъ. Въ болшинството отъ районитѣ гроздобера започна къмъ 1 октомври, нѣкъде къмъ 10 и продължи до 20-25 с. м. Благодарение на това и на доброто време, гроздето можа да узрѣе доста добре и да даде задоволителенъ процентъ захарь. Действително, до като браното преди Кръстовъ-денъ грозде даде мжстъ съ 14-16⁰/₁₀ захарь, обраното 7-8 дена по-късно отъ съседнитѣ лозя съ сжщитѣ сортове грозда и подложки е дало 16¹/₂—17¹/₂⁰/₁₀.

Общо взето гроздето презъ тази година бѣше сравнително здраво, чисто, доста едро, но недостатъчно добре узрѣло. Въ мѣста, кждето презъ нормални години се е получавало мжстъ съ срѣдно 17-18⁰/₁₀ захарь, презъ тази година срѣдния процентъ е билъ около 16, а тамъ, кждето е билъ 19-20, тази година бѣше 17¹/₂—18. Има лозя, отъ които презъ миналитѣ години се е добивала мжстъ съ 21⁰/₁₀ захарь, презъ тази година дадоха мжстъ съ 19⁰/₁₀. Причината за това е късната пролѣтъ и сравнително хладното лѣто. Ако не бѣше се позакъснѣло съ гроздобера, общия ⁰/₁₀ на захарьта щѣше да бжде още по-малкъ.

• Презъ тази година доста много лозари употрѣбиха за опитъ селектирани ферменти. Почти всички сж констатирани, какво виното въ сждоветѣ съ такива ферменти е преки тѣло и се е избистрило по-скоро. За резултата, обаче, ще може да се сжди съ положителность по-късно и следъ анализа и опитване на вината, приготвени съ подбрано дрожде, като даннитѣ се сравнятъ съ тия отъ вина, прекипѣли спонтанно и приготвени при сжщитѣ условия и отъ сжщитѣ грозда.

Относително цената на гроздето и мжстята, за голѣмо съжаление тя бѣше твърде ниска. Отначало пазарътъ бѣше много оживенъ и цената задоволителна, но следъ нѣколко

само дена търсенето намалѣ значително и цената спадна. Тя спадна толкова, колкото никога до сега отъ 7—8 години насамъ. Въ Ст. Загора, Станимака и други нѣкои лозарски центрове въ началото на гроздобера килограмъ грозде се е продавало 7-8 лева, а после пада на 4-5 л. На нѣкои мѣста въ Търновско отначало ведро мжстъ (20 lt.) се е продавало 200-210 лева, следъ 3-4 дена почва да спада на 180, 150, 120, 100 л. Най-после е достигната неимовѣрно ниската цена отъ 60-80 лева на ведро, безъ да има купувачи.

Какъвъ абсурдъ! Чистата гроздова мжстъ по-евтина и отъ бозата.

Защо?

Нека лозаритѣ сами отговорятъ на този въпросъ.

Нека се разбере веднѣжъ за винаги, че при нашитѣ понятия за търговия, когато лозарѣтъ изпадне на милостѣта на търговеца — винарь, последниятъ винаги ще гледа да вземе по 3-4 лева литаръ мжстъ, за да продава после виното по 12-15 л. на едро и 25-30 л. на дребно. Нека най-после се знае, че дребниятъ лозаръ, който не може да бжде сжщевременно и винарь, ще намери спасение само въ кооперането за задружна преработка на гроздето си и продажба на виното.

Ат. Гитевъ

Опомнете се лозари

Както всички съсловия се нуждаятъ отъ една здрава организация, така и лозаритѣ, която да защитава интереситѣ на цѣлото съсловие.

Това което може да направи една колективна единица, никога не се постига отъ действията на една отдѣлна единица.

Организирани сж почти всички съсловия и иматъ здрави и силни организации. До завидно положение, дейность и успѣхи е достигналъ Българския търговски съюзъ и то въ три годишно просъществуване.

Съюза на питеепродавцитѣ за една година е успѣлъ да организира около 3,000 члена и да събере 380,000 лева членски вноски отъ едно съсловие отъ 12,000 крѣчмари, а тѣхния органъ да се пласира въ 7,000 екземпляра.

Съюза на Българските лозари за единъ периодъ отъ 5 години отъ 150,000 лозарски домакинства, е успѣлъ да организира къмъ 1924 година 14 колективни и 455 индивидуални члена и да събере само 1,292.20 лева членски вноски.

Дали по липса на съзнание, или по липса на духъ за сдружаване, но фактъ е, че при толкова положенъ трудъ въ продължение на редъ години, лозарьтъ не се подаде на организиране.

За единъ силенъ лозарски съюзъ не липсватъ условия и причини.

Лозарьтъ не е добре икономически, той дава своето производство на безценица. Ако се направи едно сравнение между ценитъ на виното презъ 1812 год. и тия на другитъ материали, които лозарьтъ купува за нуждитъ на своето стопанство и ценитъ на работната ржка, ще видиме, че виното къмъ 1925 год. е поскъпнало само 10-15 пжти, а материалитъ и работната ржка 50-60 пжти.

Лозарьтъ води една конкуренция съ спиртовари и фабриканти на бира, той е атакуванъ отъ въздържатели и силно притиснатъ отъ фиска.

Фабричния спиртъ, макаръ и на по-висока цена отъ фруктовия, все още се употребява въ ликьорната индустрия. За да не се мисли, че фабричния спиртъ е напълно измѣстенъ отъ фруктовия въ консумацията, достатъчно е да се знае че презъ 1924 г. е консумирано въ форма на спиртни напитки 1,658,307 lt индустриаленъ спиртъ, а това се равнява на 4,970,000 литри ракия.

Бирата макаръ не доброкачествена и скъпа се консумира около 20,000,000 литри.

Сода, сайдеръ, сиси, лимонада и др. безалкохолни пиетета, споредъ събранитъ сведения отъ Министерството на финансиитъ, сж консумирани презъ 1924 год. около 42,000,000 литри. Въздържателнитъ дружества въ последнитъ години зарегистрираха грамадни успѣхи, тѣ вкараха въ своитъ организации и синоветъ на лозаритъ.

Тѣхния конгресъ тази година бѣ посетенъ масово въ Русе и направиха манифестация, каквато не е правена отъ никоя организация.

Въздържателитѣ работятъ между народнитѣ представители да се внесе законопроектъ за затваряне на кръчмитѣ. Тѣ разполагатъ съ грамадни парични средства и водятъ една необикновена печатна пропаганда.

Лозарьтъ е обложенъ съ непоносими данъци, каквито никое съсловие не плаща. Той плаща акцизи, данъци и др. извънъ своитѣ податни сили, защото не е организиранъ и неговия гласъ на протестъ е слабъ и остава безъ послѣствие.

Напусна се кооперативната форма, възприе се професионалната, като се надевахме на резултати, обаче ето вече 10 месеченъ животъ и все сжщитѣ резултати, почти никой не плаща.

Време е да се пробуди лозарьтъ отъ този дълъгъ сънъ и да влезе масово въ своята организация, да засили нейнитѣ редове, да издигне гласа си, да отбие всички атаки, да предяви своитѣ искания, за да бжде чутъ отъ дето трѣбва.

Лозари, злото чука на Вашитѣ врати, то Ви дебне окончателно да Ви унищожи като съсловие, ако Вие не се загрижите сами за Вашитѣ собствени интереси.

Прочие, стреснете се и подкрепете Вашия съюзъ, като си плащате редовно членскитѣ вноски и се абонирате за съюзното списание „Лозарски прегледъ“, за да имате една силна организация, която ще направи вашия трудъ да бжде добре възнаграденъ, ще отстоява Вашитѣ законни права и ще защитава Вашитѣ интереси успѣшно.

Д. Бъчваровъ

Изложбата-пазарь на лозовъ материалъ въ гр. Сливенъ

На 25 до 27 октомврий т. г. се състоя първата по рода си въ страната районна изложба-пазарь на лозовъ материалъ въ гр. Сливенъ.

Както е известно, съ тази изложба се целѣше да се установи качеството и количеството на произвеждания въ района гладъкъ и присаденъ лозовъ материалъ, да се насърдчатъ производителитѣ на доброкачественъ и автентиченъ такъвъ и да се съдействува за продажбата му.

Изложбата се устрои по инициативата и съ средствата на Министерството на земледелието и държавните имоти. Персонала при Сливенското агрономство, подпомогнатъ до известна степенъ отъ мѣстнитѣ пепиниеристи, си бѣше далъ голѣмъ трудъ и успѣшно бѣше извършилъ всички подготвителни работи за изложбата, както и самото нареждане на изложенитѣ предмети. Въ театралния салонъ на читалището „Зора“, декориранъ доста сполучливо, въ двойни етажерки покрай стениѣ и въ срѣдата, облепени съ цвѣтна книга, бѣха наредени изложенитѣ предмети по околия. Присаденитѣ укоренени лози на снопчета отъ по 25 бѣха поставени съ коренитѣ въ коритообразнитѣ етажерки и покрити съ прѣсенъ мжхъ на 6—8 см. надъ самитѣ корени. Гладкия материалъ, на снопчета отъ по 100 рѣзника съ обикновена дължина (35—42 см.) и на едно метрови пърти, бѣше сжщо поставенъ въ отдѣлни етажерки. Всѣко снопче имаше свой етикетъ съ наименованието на подложката при гладкия материалъ, на подложката и присадника при облагороденитѣ подпечатано и номеровано отъ съответното агрономство. Почти предъ всѣко снопче съ присадени укоренени лози отъ сливенскитѣ изложители имаше и по едно панерче съ грозде отъ съответния сортъ. Петъ шесть възрастни лози съ изобилень плодъ, извадени съ коренитѣ и поставени въ сандъци съ прѣстъ, нѣколко „висла“ хубаво грозде отъ александрийски мискетъ, бѣлъ заинелъ и пр., покачени отъ вътрешната страна на западних входъ на салона, една много дълга плодна прѣчка, обкичена съ грозде и поставена надъ главния входъ за салона, една грамадна главина отъ *Rupestris du Lot* съ дълги 5—6 м. пърти, извадена отъ окръжния лозовъ разсадникъ край гр. Сливенъ и поставена надъ западната врата допълваха твърде привлекателната гледка, която представляваше изложбата

Вѣроятно, поради недостатъчното разбиране голѣмото значение на изложбата, или поради обстоятелството, че последната съвпадна съ недовършения още на нѣкои мѣста гроздоберъ, или поради нехайство, или най после и по тритѣ тия причини, сравнително малко производители на лозовъ материалъ бѣха взели участие въ изложбата. Общото число на изложителитѣ бѣше 124, по-голѣмата частъ отъ които бѣха отъ Сливенско, следъ това отъ Ново-Загорско и Ст.-Загорско. Отъ Пловдивски окръгъ имаше само единъ един-

ственъ изложителъ — лозарската кооперация „Т. Пазарджикъ“ въ гр. Пазарджикъ. Отъ поменатото число изложители 49 бѣха изложили гладъкъ материалъ, 56 присадени укоренени лози и 19 гладъкъ и присаденъ материалъ. Като се има предвидъ числото на производителитѣ на лозовъ материалъ въ района и количеството на произвеждания годишно материалъ, това число изложители за такава една изложба е много малко. При все това, числото на експантитѣ бѣше пакъ доста голѣмо, защото всѣки изложителъ бѣше изложилъ най-малко по 3-4 снопчета, а нѣкои и по 10-15 отъ разни сортове.

Като се сѣди по сведенията, дадени въ декларациитѣ на изложителитѣ, надлежно завѣрени следъ провѣрка на самото мѣсто отъ агрономната властъ, за притежаваното отъ всѣки изложителъ пространство маточникъ, за начина на отгледването му и получаваното срѣдно годишно количество материалъ, за поставенитѣ на укореняване презъ пролѣтѣта на наст. год. присадени рѣзници, за сортировката на присадницитѣ и подложкитѣ, за процента на прихващането и най-после като се сѣди и отъ качеството на изложени материалъ, смело може да се каже, че въ областѣта на производството на лозовъ материалъ българския пепиниеристъ е направилъ завиденъ напредъкъ. Особено по качество на произведения материалъ, той почти е надминалъ колежитѣ си отъ другитѣ по-напреднали въ лозарско отношелие страни. Техниката на присаждането американскитѣ рѣзници, отгледването имъ въ укоренилището, ваденето и сортировката имъ и пр. е напълно усвоена и усъвършенствувана, особено отъ тия, които работятъ отъ по-дълго време.

При прегледа на присаденитѣ укоренени лози, представени като мостра отъ това, което всѣки изложителъ е произвелъ и ще пусне въ продажба, се забелезва едно умѣло класиране на лозитѣ, майсторско „китене“ и навързване, умѣрена и почти еднаква дължина на подложкитѣ, добре развита коренна система, съвсемъ кжси калемчета, чудесна спойка и достатъченъ приръсть. Изобщо виждатъ се лози действително добри и годни за насаждане на постоянно мѣсто. Ние мислимъ, че по добро отъ това не може да се желае.

По отношение сортировката на присадниците и подложките, споредъ провѣрени на мѣсто отъ агрономната власть сведения, вижда се, че сме далекъ по-добре отъ това, което бѣше преди 10—15 год. Най-голѣмия процентъ на примѣсъ въ присадниците е 7—8, а при нѣкои материали е едва 2—3. Има се значи надежда въ близко бждеще да почне да се произвеждатъ лози съ съвсемъ строго сортирани присадници, което отдавна се желае. Остава откритъ въпроса дали при събиране на прѣчките за присадници се върши нѣкакъвъ подборъ, целящъ подобриенето на сортоветъ, т. е. дали прѣчките се събиратъ само отъ съвсемъ здрави, плодовити и съ нормални гроздови главини.

Гладкия материалъ, който бѣше застъпенъ доста много въ изложбата, въ качествено отношение бѣше сравнително добъръ. Съ много малко изключения той бѣше добре сортиранъ и навързанъ и хубаво узрѣлъ. Настойчивостъта съ която болшинството отъ нашитѣ специалисти и практики лозари препоръчватъ отгледването на лозитѣ-майки обезателно на подпорки и редовното имъ окопаване и почистване на страничните ластари, намира пълно оправдание при прегледа на материала отъ разнитѣ мѣста и отгледванъ по разни начини. Отгледванитѣ на подпорки и редовно окопавани и почиствани маточници даватъ материалъ далекъ по-доброкачественъ и производството отъ декаръ мѣсто е много по голѣмо, отъ този на маточници безъ подпорки и следователно недостатъчно окопавани и почиствани. Отъ Ст. Загорско, кждето повечето отъ собственицитѣ на маточници полагатъ особени грижи при отгледването имъ, имаше мо-стри отъ отличенъ по чистота и зрѣлостъ материалъ. Освенъ това, производството на маточницитѣ отъ декаръ мѣсто е надъ 12—15 хиляди първокласни рѣзника.

Следъ прегледа на декларациитѣ и експенатитѣ и възъ основа правилника за изложбата, пространството на маточника, притежаванъ отъ всѣки отдѣленъ изложителъ, начина на засаждането и отгледването му, качеството и количеството на добивания материалъ, сортировката на присадниците и подложките, употребени за присаждане, ‰ на прихващането и пр. наградителната комисия опредѣли и раздаде предвиденитѣ премии както следва :

I премия отъ 6,000 лв. :

На Георги Сарживановъ отъ гр. Сливенъ
 „ лозарската кооперация „Т. Пазарджишки паметъ въ
 гр. Пазарджикъ.

II премия отъ 3,000 лв. :

На Захари Поповъ отъ гр. Сливенъ.
 „ Илия Балевъ „ „ „
 „ Колю Стефановъ „ „ Ст. Загора.
 „ Георги Кировъ „ Старо-село Новозагорско.

III премия отъ 1500 лв. :

На Ив. Н. Юрдановъ отъ гр. Сливенъ.
 „ Ник. Сарживановъ „ „ „
 „ Ат. Славовъ „ „ „
 „ Братя Симеонови „ „ „
 „ Панайотъ Шинекчиевъ „ „ „
 „ Ст. Пановъ „ „ „
 „ Стоянъ Христовъ „ с. Змеево, Ст. Загорско.
 „ Найдень Сукнаровъ „ гр. Ст. Загора.
 „ Нейко Колевъ „ „ „
 „ Колю Тодоровъ „ „ „
 „ Марко Шишмановъ „ с. Асеновецъ, Н. Загорско.
 „ Ив. Пѣвевъ „ „ Кортенъ, „

Ако първата и втората отъ зададенитѣ цели можаха да се постигоатъ почти напълно, за голѣмо съжалени, не може да се каже същото и за третата и най-важна целъ на въпросната изложба. Касасеше се да се привлекатъ на изложбата повече заинтересовани лица — лозари и търговци на лозовъ материалъ отъ съседнитѣ намъ държави, главно отъ Гърция, кждето се чувствува голѣма нужда отъ такъвъ за възобновяване на унищоженитѣ имъ лозя. Посещайки изложбата тия лица щѣха да се осведомятъ непосредствено за произвеждания у насъ материалъ, да видятъ презъходното му качество и да направятъ поръчкитѣ си. Възникналия тъкмо въ това време твърде сериозенъ пограниченъ конфликтъ на южната ни граница, който заплашваше да се обърне въ война, се отрази много неблагоприятно върху стопанско-икономическото състояние както осамъ, тай и отатъкъ Бѣласица. Макаръ и достатъчно разгласена изложбата въ Гърция, за която целъ не малко усилия положи и пепиниеристическата кооперация „Американска лоза“ въ Сливенъ,

венъ, макаръ по частни стведения да е имало доста желающа да я посетятъ, по горната причина никой не можеше да дойде, още повече, че хората сж се опасявали дали тукъ ще бждатъ посрещнати добре при едно подобно при такива случаи състояние на духоветъ. Дойдоха, обаче мѣстни хора-посредници между нашивъ производители и гръцкитъ лозари, което сѣ пакъ е нѣщо.

Подигнатитъ въпроси на едно събрание на пепиниериститъ, станало на 26-й въ малкия салонъ на читалището, върху мѣркитъ за засилване износа на лозовъ материалъ и ограничавне въ кржга на възможното сортовитъ винени о десертни грозда за произвеждане и разпространяване въ страната не можеше да бждатъ разрешени, поради ограничената компетентность на събранието и краткото време. Все пакъ, тия тѣй важни въпроси сж вече повдигнати и нека се надеваме, че при другъ случай тѣ ще бждатъ правилни разрешени.

Н. Нѣделчевъ

Лозарски и винарски сдружения въ Франция

Презъ последното ми пребиваване въ Франция между другитъ въпроси отъ чисто технически характеръ, интересувахъ се и отъ организационни въпроси въ областта на лозарството и винарството и можахъ да събера нѣкои сведения, които искамъ да сподѣля съ интересующитъ се. Най-напредъ любопитствувахъ да разбера какъ сж разрешили францускитъ лозари въпроса съ обединението си въ общъ съюзъ, нѣщо като нѣшия лозарски съюзъ, който не можемъ още да уредимъ въ една задоволителна форма, та да не става нуждъ да я измѣняме почти всѣка година.

Уставътъ на въпросния съюзъ, който носи въ Франция името „Обща конфедерация на лозаритъ“ (Confédération générale des vignerons) съдъжа нѣколко сжществени точки. Той групира само колективни единици — лозарскитъ професионални синдикати. Седалището му е въ гр. Narbonne (Южна Франция. Конфедерацията преследва следнитъ задачи:

1) Обединението на лозарскитъ професионални синдикати.

2) Полагане всички усилия за повишение ценитѣ на виното, така щото тѣ да възнаграждаватъ труда на лозаря.

3) Да съдейства за прилагане закона противъ фалшификацията на вината.

4) Да събира и съобщава всички сведения, необходими за освѣтление на производителитѣ и търговцитѣ върху състоянието на реколтата, положението на винения пазаръ и разполагаемитѣ количества вина и ракии въ даденъ моментъ.

5. Да поощрява образуването въ всички лозарски центрове на лозарски синдикати и привличането имъ въ съюза

Съюзътъ се издържа отъ членски вноски, които се опредѣлятъ всѣка година, но не могатъ да привишаватъ една пета отъ членскитѣ вноски, плащани отъ членоветѣ въ професионалнитѣ синдикати.

Съюзътъ се управлява отъ управителенъ съветъ, който се състои отъ различно число членове, въ зависимостъ отъ броя на колективнитѣ единици. Всѣки професионаленъ синдикатъ избира седемъ души за управителния съветъ, съ мандатъ 2 години. Всѣка година се избира бюро, което се състои отъ единъ председател, единъ подпредседател за всѣки синдикатъ, главенъ секретаръ и двама обикновени такива, единъ касиеръ и помощникъ касиеръ.

За приготвене резолюциитѣ си и средствата за действие, съветътъ се раздѣля на комитети за проучване. Той може да делегира частъ или изцѣло правата си на тѣзи комитети, било за постоянно или за опредѣленъ въпросъ.

Управителниятъ съветъ се събира обикновено всѣка трета недѣля отъ месецитѣ Ноемврий, Февруарий, Май и Августъ и всѣкога, когато има нужда. Длъжноститѣ на членоветѣ на управителния съветъ сж безплатни. Никой членъ отъ управителния съветъ не може да бжде назначенъ на платена длъжностъ при съюза.

Всѣки членъ — синдикатъ запазва своята автономностъ, що се касае до вътрешното си управление. Всички политически, религиозни и други, чужди на цельта на съюза спорове, сж абсолютно забранени.

Отъ даденитѣ извлечения на устава се вижда, че целитѣ на съюза сж твърде ограничени. Той има за задача само да координира усилията на отдѣлнитѣ дружества и да

стане изразителъ на тѣхнитѣ искания. Той даже не преследва и особени просветни цели — не издава списание и литература ура. Това би било идеала за единъ лозарски съюзъ, който трѣбва да се ограничи съ организационна и ориентировачна работа. Това може да се постигне, ако има въ страната здрави организации, които да представляватъ опора на съюза. У насъ списанието и нѣкои случайни помощи крепятъ съюза. Ако чисто съюзната работа се остави да се издържа отъ членски вноски, както би трѣбвало да бжде, съюзътъ не би могълъ да сществува.

Професионалнитѣ лозарски синдикати отговарятъ на нашитѣ лозарски дружества. Образеца на тѣхния уставъ сщщо представлява известенъ интересъ, особено членоветѣ, които се отнасятъ до събиране дружественитѣ вноски и правото на гласуване. Всѣки членъ има право на единъ гласъ, ако е притежателъ на лозя до 50 декара; отъ 50—100 декара 2 гласа; отъ 100—200 декара 3 гласа и т. н. Членскитѣ вноски сж опредѣлени по 25 фр. сантима на членъ за година (това се отнася за преди европейската война). Допълнителна такса се събира отъ всѣки членъ въ размѣръ 2.5 сантима на хектолитъръ декларирано вино. Тази такса се събира въ общината.

Друга една организация въ Франция, която представлява голѣмъ интересъ за нашитѣ лозари и на която резултатитѣ изглеждатъ по-осезателни е *съюза на винарскитѣ кооперации*. Азъ зная, че у насъ се заговори доста отдавна за създаване на единъ подобенъ съюзъ. Лозарския съюзъ бѣше взелъ инициативата за туряне начало, като изработи и единъ проекто уставъ. Тази идея се посрещна, обаче, съ резервираностъ отъ сществующитѣ винарски кооперации. Лично азъ смѣтамъ, че за правилния вървежъ на нашитѣ кооперации, за създаването на нови такива, е навременно и нужно да се тури началото на единъ такъвъ съюзъ. Това впрочемъ не се оспорва; направи се възражение, че не сме дораснали за осществяването на такъвъ съюзъ. Проекто-устава за съюза на винарскитѣ кооперации, такъвъ какъвто се предложи, действително е мжно приложимъ и кооперациитѣ неохотно бѣха го възприели. Ако направимъ, обаче, това, което французитѣ сж направили, съюзътъ е осществимъ и ще има да играе много полезна роль, както за кооперациитѣ, така и косвено за лозаритѣ производители.

До европейската война кооперативните изби във Франция се броиха на пръсти. Азъ имамъ списъка на южнофранцузките кооперации, членове на съюза; отъ тѣхъ до 1914 година сж били основани 18, отъ тогава насамъ сж основани повече отъ 50. Особно много изби сж основани следъ 1920 г., когато французката държава улесни постройката и обзавеждането имъ.

Презъ 1921 год., 12 юлий, във Франция се е основалъ съюза на винарските кооперации, подъ името *Fédération Méridionale des caves Coopératives de Vinification*«. При основаването си той е обемалъ само 12 кооперации, но скоро къмъ него се присъединили нови кооперации, така че той днесъ обема повече отъ 70 кооперации, които сж пръснати въ южно французките департаменти. Само кооперациите на департамента Var не влизатъ въ този съюзъ, защото тѣ сж обединени въ други единъ сщевременно и съюзъ на кооперации за дървено (маслиново) масло.

Както и устава на конфедерацията показва, тя има за целъ да проучва икономическите въпроси въ връзка съ винарството, да ги защитава, да работи за основаването и разширението на винарските кооперации.

Отъ своето основаване федерацията е уредила една служба по публикуване на продажбите на вино съ обозначение ценитѣ, нѣщо, което внася известно регулиране въ винения пазаръ.

Тя е взела участие въ всички проявления на винарския и лозарския икономически животъ; въ седалището ѝ, което се намира въ Монпилие, се свикватъ съвети, където се размѣнятъ мисли върху ценитѣ на вината. Тя е правила много пжти постъпки предъ държавата за подобрене кредититѣ, отпускани на кооперациите и по разни други въпроси. На нея се дължи отчасти закона отъ 5 августъ 1920 год., който е едннъ триумфъ за винарското кооперативно дѣло; отъ тогава, кооперациите въ Франция заникнаха като гжби въ всѣко село; тѣзи кооперации, обаче, сж построени по строго обмисленъ планъ и чудесно обзаведени.

Съюзътъ на винарските кооперации, прочие, не се занимава съ покупки, продажби и доставки. Неговите задачи сж да служи за връзка между кооперациите, да ги държи въ течение на въпроси, които ги интересуватъ, да работи

за подобрене на законоположенията, които засягатъ винарското производство, да поощрява за образуването на нови кооперации и др. подобни. Той се издържа отъ вноски въ размъръ 1 сантимъ т. е. 6—7 наши стотинки за хектолитъръ произведено вино.

Основаването и обзавеждането на винарскитъ кооперации въ Франция е извънредно улеснено отъ държавата. Когато условията въ известенъ центъръ — лозарски градъ или село сж благоприятни за образуване на винарска кооперация, агрономътъ дава всички необходими сведения на интересуванитъ се лозари — устави, разни формуляри и пр., като имъ разяснява преимуществата на кооперативната преработка на гроздето. Ако агрономътъ умѣе да убеди заинтересованитъ, пристъпва се къмъ подготвяне формалноститъ и записване дѣлове. Временното бюро на кооперацията трѣбва да запише лозари за най-малко 3,000 хектолитри вино и дѣловъ капиталъ, който се равнява приблизително на 1 седма отъ стойността на избата. Това количество хектолитри отговаря на около 420,000 кгр. грозде, което не е много и за нашитъ условия. Ако приемемъ, че искаме да построимъ изба, която да побира 500,000 литра вино и определимъ за всѣки 100 литра 500 лева разходи (това е произволна цена), за постройката ще ни сж нужни 2,500,000 лв. Дѣловия капиталъ въ такъвъ случай трѣбва да бжде за 100 lt. вино 71 левъ или за декаръ при 300 lt. на декаръ — около 210 лева.

Държавата, респективно архитектурното бюро при Министерството на земледелието — Service du Genie rural, наговарва своитъ архитекти да приготвятъ нужния планъ. Сжщото бюро изчислява разходитъ за постройката и определя една субсидия отъ държавата — безвъзмездна въ размъръ $\frac{1}{8}$ отъ стойността. Отъ друга страна, държавата отпуска дългосреченъ заемъ (до 25 години) въ размъръ 6 пжти дѣловия капиталъ, съ 2% лихва (Loi du Baoût 1920 et Dècret d'Administration publique du 9 février 1921).

По този начинъ кооперативнитъ изби се строятъ наведнажъ, инсталиратъ се съ най-модерна машинария за преработка на гроздето и работенето отива гладко, безъ шумъ и полученитъ вина, макаръ отъ слаби, полуизгнили южно-француски грозда, сж пивки и трайни. Нека се има предъ

видъ. че всички южнофранцуски изби сж надъ земята и често пжти вината оставагъ непродадени и прекарватъ 1 и повече лѣта въ циментовитѣ резервуари безъ да се развалятъ.

Най-после трѣбва да кажемъ нѣколко думи за единъ родъ кооперации, които още не сж се зародили у насъ. Думата е за кооперативнитѣ дистилерии — за изваряване на джибритѣ. Това, което ми направи впечатление е, че джибритѣ на винарскитѣ кооперации не се варятъ отъ сжщитѣ, а се занасятъ въ други специални кооперации — дистилерии, на които това е предназначението. Отъ тѣхъ за образецъ може да се препоржча „la Catalane“ въ гр. Perpignan. Тя е основана презъ 1914 год. и преварява средно 7. милиона кгр джибри. Отъ тѣхъ се получава годишно 300,000 литра спиртъ 86°. Преваренитѣ джибри не се хвърлятъ, а се използватъ най рационално. Отъ тѣхъ се добива 275,000 кгр. калциевъ тартаратъ, който се праща въ Англия. Отъ семкитѣ се добива 60 до 75,000 кгр. масло, което служи за добиване на сапунъ. Последния по нищо не отстъпва на марсилския. У насъ съ създаването на винарски кооперации се подготвя почвата и за подобни кооперативни предприятия, които ще преработватъ джибритѣ на кооперацията и на други невлизаци въ винарската кооперация членове. Споредъ едно изложение на синдиката на кооперативнитѣ дистилерии, за да се рентира една инсталация за модерно изваряване на джибритѣ, производството имъ трѣбва да бжде най-малко 180,000 кгр. Колкото за рационалното имъ преработване — използване всички отпадъци, това количество трѣбва да бжде много по-голѣмо — 3 милиона кгр., споредъ думитѣ на директора на кооперация „Catalane“.

Този е пжтя, отгпканъ отъ нашитѣ учители — францускитѣ лозари и винари, който и ние трѣбва да следваме Ако ние упорстваме въ нашитѣ първобитни начини на винарството, рано или късно ние ще бждемъ унищожени отъ конкуренцията на по-напредналитѣ страни.

Атанасъ Гитевъ

Миналата и тази годишна реколти

Презъ 1924 година гроздоберътъ се свърши съ едно пре-дубеждение, че виното е много и не ще може да се консу-мира. Лозаритъ се надпреварваха кой по-скоро и на по-ниска цена да си продаде своето производство.

Произведенитъ вина въ повечето лозарски центрове бѣха недоброкачествени и болни. Обаче, преди да настѣпятъ горещинитъ болнитъ вина се извариха на ракия и за консу-мация презъ лѣтото останаха само по-доброкачественитъ и изкуствено закрепенитъ съ калиевъ метабисулфидъ вина, които се продадоха на сравнително добри цени.

Дребнитъ лозари по липса на сждове, изби и ефтинъ кредитъ си продадоха на ниски цени своето производство. Използуваха се отъ високитъ цени само кооперациитъ, по-едритъ лозари и винаритъ.

За забелезване бѣше, че презъ лѣтото консуматорътъ като разхладително питие предпочиташе изстуденото въ ледъ вино съ сода, вмѣсто бирата, поради лошото ѣ качес-тво и високата ѣ цена.

Въ последнитъ нѣколко години увеличението на про-изводството на виното е вървѣло както следва :

1922 гол. 55,995,557 lit.

1923 год. 71,567,394 lit.

1924 год. 76,590,000 lit

Предполага се при тази годишното плодородие да се получи не повече отъ 90 до 100,000,000 лит. вино.

При гроздобера въ 1924 год. новата реколта завари около 15,000,000 лит. „старо“ вино отъ реколтата 1923 год., когато тази година въ цѣлата страна нищо не е останало отъ реколтата 1924 година.

Поради голѣмото плодородие, липсата на сждове и не-добра техника въ винарството и тази година ще има единъ голѣмъ процентъ отъ вината да се развалятъ и тѣ ще бж-датъ предимно на по-дребнитъ лозари. Ето защо трѣбва да се настоява да остане въ сила и за тази годишната рекол-та окръжната телеграма на финансовия министъръ, съ която позволи на производителя лозаръ да има право да превари болното си вино на ракия, безъ да плаща акцизъ отъ 18

златни стотинки на литъръ. Ако това не може, тогава да се постави една забележка въ бюджета-проекта, който по настоящемъ се изработва, къмъ приходитъ отъ косвени данъци, че производителитъ-лозари се освобождаватъ отъ акциза.

Не трѣбва да се допуска по никой начинъ намаление акциза на бирата и спирта тъй както е предвидено въ законопроекта по „отмѣняване закона за акциза“ иначе ще станатъ достъпни и конкурентоспособни на пазара и ще замѣстятъ виното и ракиитъ.

Закона за борбата противъ фалшификацията на гроздовитъ продукти, който е изпратенъ отъ министра на земледѣлието въ министерския съветъ трѣбва да се настоява още въ тази сесия да стане законъ.

Лозарътъ трѣбва да си прехвърли червенитъ вина два, а бѣлитъ три пѣти до месецъ мартъ. Той трѣбва да престане да върва, че виното, което се отдѣли отъ калъта („майка“) губи отъ силата си.

Ако се организира пазара по-добре и се взематъ подъ внимание горнитъ мѣрки — законодателни, административни и технически, виното и отъ рекота 1925 година ще се продаде, както се продаде това отъ реколта 1924 год.

Гроздобера въ Пазарджишко

Тази годишната реколта на гроздето въ Пазарджишко по количество бѣ малко по-горе отъ срѣдна, обаче по качество — доста слаба.

Най хубавитъ и прочути баирски *памидови грозда* (Згарлий, Бошуля, Кара-Бунаръ) не можаха да дадатъ и 20% захарность; когато полето даде съвсемъ долна стока 12 до 15% захарность.

Времето, за щастие бѣ крайно благоприятно и гроздобера се извърши при отлични условия.

Колкото пъкъ за ценитъ на гроздата, като никоя друга година, бѣха най-интересни и разнообразни въ зависимост на качеството на плода и най-вече капризитъ на търсенето и предлагането. Така, въ началото на гроздобера най-изпеченитъ и реномирани памидови грозда намериха много ви-

соки цени, т. е. отъ 7 до 10 лв. килограма франко лозето. По тѣзи цени продадоха гроздето си прочутитѣ винарски центрове, като *Кара-Мусалъ*, *Кара-Бунаръ*, *Калугерово*, *Щърково*, *Шахларе*, *Згарлий*, *Бошуля*, *Карагларе* и пр. Сжщитѣ цени намериха и *маврудитѣ* за „боя“ отъ полскитѣ села, като *Куртово Конаре*, *Ново-Село*, *Цаланица*, *Кричимъ*.

Останалитѣ пъкъ полски памидови и други гроздя изъ цѣлата околия се закупиха отъ 4 до 7 лв. килограма, било по общи, или частни пазарлъци.

Напоследъкъ, вседствие липсата на търговци куповачи, полскитѣ грозда се продадоха почти на безценица, т. е. отъ 3 до 5 лв. кгр. франко склада на куповача.

Бъло вино или истискана мъсть (шира) отъ грозде още направо на самото лозе се продаде по 12—13 лева литъра съгласно мѣстнитѣ обичаи, като въ селата *Църво*, *Лъсичево*, *Съртъ-Харманъ* и *Славовица*.

Вследствие на слабата захарность въобще на всички грозда и сравнително ниската цена на захаръта, голѣмо количество отъ последната биде използвано за засилване на мъстьта. Втори вина петиоти едва ли ще има нѣкой да фабрикува, предъ видъ на получената напоследъкъ ниска цена на гроздето.

Топлото и постоянно време благоприятствува за бързото превирание и избистрюване на новитѣ вина; така добритѣ винари изкараха на 12-тия день хубави бистри вина.

15.X.25 год. Т. Пазарджикъ

К. Н. Христовичъ

БЪЛГАРСКИ
ЛОЗАРСКИ СЪЮЗЪ
№ 252
18 Ноември 1925 год.
СОФИЯ

До Господина
Министра на Търговията, Про-
мышлеността и Труда

ТУКЪ.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Отъ Управителния съветъ на Съюза.

Господине Министре,

По поводъ конференцията ни съ Васъ относно положението на лозарството ни и евентуално възможността за единъ

износъ на грозде и вино, намираме за нужно да Ви дадемъ настоящето изложение :

Както Ви е изестно, цвѣтущето ни преди 30 години лозарство, вследствие филоксерата, бързо западна. Въпреки грижитѣ на държавата, респективно Министерството на земледѣлието, до сега сме успѣли да възобновимъ по-малко отъ половината отъ унищоженитѣ лозя. Презъ 1897 година сме имали 1,150,000 декари лозя, а презъ 1921 год. — 450,000 декари, отъ които само 183,000 на американска подложка. Напоследъкъ годишно се засаждатъ отъ 20,000 до 30,000 декари нови лозя, и почти толкова или малко по малко стари умиратъ. Така 1915 год. сме имали 473,000 декари: 1916 г. — 433,000 дек.; 1917 г. — 430,000 дек.; 1920 г. — 444,000 дек. и 1921 г. — 450,000 декаря. Ясно е прочее, че възобновяването на лозята върви много бавно. Причината е въ малодоходността на лизовата култура при сегашнитѣ условия на производство и пазаръ. Единъ декарь лозе отъ посаждането до редовно даване на плодъ поглѣща парично разходи и трудъ за 3,000 лева- безъ стойността на мѣстото. За редовна обработка на единъ декарь лозе годишно сж нуждни около 2,000 лева, а редовния приходъ е 500 кгр. грозде съ срѣдната цена 5 лева килограма.

Поради липса на голѣми винарски предприятия, търсенето на грозде, мжстъ и вино е слабо. За това ценитѣ сж винаги ниски. Голѣма частъ отъ лозаритѣ, сж принудени, вследствие слабата винарска търговия, сами да бждатъ и винари. Но понеже тѣ сж предимно дребни стопани съ 5 — 10 декари лозя, нѣматъ възможность да си приготвятъ подходящи помѣщения и сждове, а сжщо така не могатъ да иматъ и необходимата техника, за да приготвятъ здраво и отъ подобро качество вино. Затова вината ни въ болшинството си сж нетрайни, съ недостатъци и негодни да задоволятъ по-изтънчени вкусове. Вследствие тѣхната нетрайность отъ една и отъ друга — вследствие на това, че въ лозаритѣ нѣма спестявания, всѣкой отъ тѣхъ бърза възможно по-рано да продаде виното си. Съ това си надпреварване тѣ преторарватъ пазаря и убивитѣ цената на своя продуктъ.

Десертни грозда имаме малко; едва въ последнитѣ години лозаритѣ прибѣгнаха къмъ засаждане въ по-голѣмъ размѣръ на такива.

Цената на десертнитъ грозда у насъ е задоволителна и лозаритъ бързо се ориентиратъ къмъ нуждитъ на пазаря. Това е въ едри черти положението на лозарството ни — дребно производството, слаба винарска техника, неорганизиранъ пазаръ, не задоволителни доходи.

Близкото бъдаще не ни обещава по-добри перспективи ако лозарството ни се развива при сщжитъ условия. Бирената и спиртна индустрии, фалшификацията на вината, разрастващето се овошарство и добиваната отъ него сливовица, обедняването на населението, а заедно съ това намаляването консумацията на спиртнитъ питиета, както и голъмото да нъчно облагане на лозовата култура, поставятъ лозарството въ много тежкото положение. И лозаритъ търсятъ изходъ, като искатъ бирената и спиртната индустрии да не се поставятъ по фискаленъ пжтъ въ положение да конкуриратъ виненото производство; то е по скъпо и не може да издържа конкуренцията имъ. Едновременно съ това тѣ се стремятъ чрезъ кооперативнитъ изби да повдигнатъ винарската техника и да увеличатъ площта съ десертни грозда.

Ний имаме отлични десертни грозда; афузали, червена резекия, червенъ заинилъ, Хамбургски мискетъ и пр., които биха могли да задоволятъ и много изтънчени вкусове — Затова, ний гледаме съ особно голъма симпатия на Вашата идея за износъ на грозда.

Сигурния пласиментъ на десертно грозде ще импулсира лозарското население и въ единъ периодъ отъ 7 — 8 години ще можемъ да предложимъ повече отъ 10,000,000 кгр. първокачествено десертно грозде за експортъ, а за по далечно бъдаще въ много по голъми размъри по цена около 10 лева килограма. Дребната лозарска собственостъ е най-пригодна за пуоизвеждане ценни сортове десертно грозде.

Износътъ на вино ще ни се отдаде по-трудно, поради слабата ни винарска техника, която не може да се справи съ конкуренцията на грамадната винарска индустрия на Франция и Италия. Ний можемъ да дадемъ много хубави експортни вина, защото имаме отличенъ гроздовъ материалъ, нуженъ е обаче голъмъ капиталъ за постройка на кооперативни изби и набавяне инвентаръ. При подобрена винарска техника, нашето лозарство ще може да дава годишно 15 — 20,000,000 литри хубаво експортно вино, което не би отстъпвало на французкото и италианското, по цена 14 — 15 лева литара.

Овощарството ни сжщо се нуждае отъ външенъ пазаръ за пресни, сушени и преработени плодове. Ако такъвъ се намери, би се измѣнила значително неговата физиономия. Днесъ то се манифестира предимно съ сливовитѣ си посадки, чиито плодъ се преработва главно въ сливова ракия. А това е най-примитивно и недоходно използуване на сливо-вия плодъ. Износътъ на прѣсни и преработени плодове би на мѣлилъ производството на сливова ракия и би облекчилъ па заря на спиртнитѣ питиета.

Реализирана Ваша идея за износъ на грозде, вино и овощия, би дала голѣмъ тласкъ на лозарството и овощар-ството ни, като се увеличи търговския ни балансъ въ близко бждаще съ 250 — 300,000,000 лѣва. Населението отъ чисто лозарскитѣ и овощарски центрове ще бжде спасено отъ тежкото стопанско положение. Ето защо Съюзътъ на Бъл-гарскитѣ лозари Ви благодари, Господине Министре, за голѣмата и смела инициатива, която ще създаде епоха на про-гресъ за нашето слабо и примитивно стопанство. Ний же-лаемъ възможно по-скоро тя да се реализира, за да може заедно съ цѣлото земледѣлско население и бългавския ло заръ да се радва на плодотетѣ отъ своя тежакъ трудъ.

За реализирането на хубавата Ви инициатива ний сме готови винаги да Ви бждемъ полезни.

Приемете, Господине Министре, увѣрение за отличнитѣ ни къмъ Васъ почитания.

Отъ управителния съветъ.

Управителния съветъ на съюза изпрати горното изло-жение на г. Министра на търговията, промишлеността и труда следъ една конференция, състояла се на 10. XI. т. г. въ сжщото министерство и на която присжтствуваха болшинст-вото отъ членоветѣ на управителния съветъ.

На тази конференция г. Министра пожела да се усве-доми непосредствено отъ лозаритѣ отъ провинцията какъ върви възобновяването на лозята въ страната, за производ-ството на сжщитѣ въ количествено и качествено отношение, за производната и за пазарната цена на гроздето и виното, причинитѣ за слабия развой на лозарството и пр. По-обстойно бѣше разгледанъ въпроса за единъ евентуаленъ износъ на десертни грозда и на вина на Лондонския пазаръ въ смисълъ

има ли за сега въ страната такива грозда и вина, въ какво количество; ако нѣма — възможно ли въ бкизко бждаше да се започне съ произвеждането имъ и какви улеснения трѣбва да се направятъ, за да се подобри и засили производството на хубави десертни грозда и годни за износъ вина.

Размененитѣ мисли и главно изказанитѣ отъ управителния съветъ мнения, по желанието на г. Министра, се формулираха въ горното изложение, което се връча своевременно.

Въпроси и отговори

Въпросъ 1.

Господинъ редакторе, моля Ви да ми отговорите въ най-близката книжка на „Лозарски прегледъ“ на следнитѣ въпроси:

1. Имамъ 1 моточникъ на 10 годишна възраст, искамъ да искорена и да посадя сжщото мѣсто съ облагородени лози, мѣстото е дебело, клисаво, ще може ли да вирѣй.

2. Искамъ да наторя едно лозе съ Сачикабрусъ. Полезно ли ще бжде и въ какво може да се отрази ползата въ летораста или въ летораста и гроздето (плода) и по колко трѣбва да се поставя на 1 китюкъ.

3. Имамъ една хасма сорт. гроздето е Тилки койрукъ подложка Морведъръ Садена 1912 година до 1922 година даваше грозде въ изобилие до 200 кгр. въ годината, а сега дава но следъ като почне да се обиструва гроздето почва да нагнива и до като озрѣй добре окапва всичко. Какво трѣбва да се прави за да се закрепи.

Сливенъ, 24. IX. 1925 г.

Съ поздр.: Юрданъ Пиневъ

Отговоръ 1.

1. Следъ изкореняване на маточника и следъ предварително риголване и наторяване на мѣстото, можете да насадите лозе, като се подбере подходящъ сортъ подложки.

2. Зеления камъкъ не може да служи за торене, защото тази солъ съдържа главно желѣзо, а такава почти винаги има въ достатъчно количество въ почвата. Зеления камъкъ служи като средство за лекуване на лози, които страдатъ отъ хлороза. Ако лозето Ви не страда отъ такава, съвсемъ безполезно е разхвърлянето на зеления камъкъ въ лозето.

3. Лозата Ви ще почне да запазва гроздето си здраво, ако пръскате редовно и внимателно не само листата, но и самитъ гроздови и ако създадете условия за по-лесно провѣтряване на последнитъ.

Б.

Въпросъ 2.

По ваша препоръка въ книжка 4 и 5, „Лозарски прегледъ“ на страница 150, подъ заглавие „Отлични резултати отъ амониевия солфосфатъ“, моля отговорете ми, неговото употребление кога и какъ и каква доза се употребява на 100 литри шира, и при каква захаръ съдържаща ширата.

Нови Пазаръ, 5. X. 925 г.

Съ почитъ: Г. Бѣлховъ

Отговоръ 2.

По този въпросъ е помѣстена специална статия въ кн. 8 и 9 отъ т. г. подъ заглавие „хранителнитъ разтвори“ въ винарството, която Ви препоръчваме да прочетете внимателно.

Б.

Въпросъ 3.

1. Едно буре вино следъ ферментация — има вече за сега слабъ кисъ, въпреки че е затулено и бѣше хубаво вино — какъ да го леча. 2. При провѣрка като се вземе вино или ракия отъ буре да се види колко градуса има за продажба — отъ коя частъ на бурето се взема за измѣряване, казватъ че ракията е силна горе, а виното доле. 3. Моля въ следния брой да ни се впише наказателенъ законъ за фалшификация на вината, защо има такива.

Очаквамъ отговоръ въ следния брой.

с. Ново-село, 28. X. 925 г.

Съ поздр. абонатъ: С. Георгиевъ
(лозаръ)

Отговоръ 3.

1. Слабото вкисване се е появило вследствие лошо подреждане на ферментацията. Такова вино мжно се лѣкува и по-добре е да гледате да го употребите още презъ зимата.

2. Мостри отъ вино и ракия за опредѣляне на алкохолния градусъ се взематъ отъ срѣдата на сжда.

3. Закона за опазване вината отъ фалшификация и имитация е внесень на разглеждане и приемане въ Народ-

ното събрание преди нѣколко дена. Когато бжде приетъ, ще се публикува.

Б.

Въпросъ 4.

Г-нъ редакторе, още презъ 1901 година препоръчано ни бѣ да садимъ лозята си на 1'50 м., обаче следъ време намалихме това разстояние до 1'20, което сега ни се вижда да е малко (недостатъчно). Преди нѣколко дена ми попадна на ржка книжка VII отъ мартъ 905 г., на списанието „Лоза“ въ която г. Хр. Мънзовъ препоръчва гжстото садене, защото 1) гроздето ставало доброкачествено, 2) лозитѣ разстатъ по слабо, 3) огрѣвали се по-добре отъ слънцето, 4) провѣтрявали се по-добре и 5) изложени били по-малко иа гниене. Понеже тази препоръка ми се вижда малко странна, защото да бждатъ лозитѣ на гжсто и да се провѣтряватъ, да бждатъ на рѣдко и да загиватъ, да бждатъ на рѣдко и да немогатъ по-добре да се огрѣватъ отъ слънцето. Моля Ви дайте освѣтление по този въпросъ и препоръчайте онова, което е най-полезното. Както виждате въпроса е много сериозенъ, предъ видъ голѣмото му значение за отглеждане по-добре на лозята.

Ломъ, 24. IX. 925 г.

Съ почить: *Иорданъ Кирчевъ*

Отговоръ 4.

Разстоянието, на което се сади лозата, зависи отъ климата, естеството на почвата и начина на отглеждането. При Вашитѣ условия (въ Ломско) виненитѣ сортове грозде трѣбва да се засаждатъ на 1'20 до 1'40 въ квадратъ. Въ беднитѣ почви и по-високитѣ мѣста трѣбва да се засаждатъ по-гжсто, а въ по-богатитѣ — по-рѣдко.

Б.

ПОСМЪРТНА КАСА

при Съюза на българските лозари

Съюзът на българските лозари, водимъ отъ желанието да подпомогне семействата на своитъ членове и тѣзи на абонатитъ на сп. „Лозарски прегледъ“, реши да основе „Посмъртна каса“ за подпомагането имъ въ случай на смъртъ. Фондътъ на посмъртната каса се образува, като се отдѣля 10 лева отъ абонамента. Касата се урежда отъ следния правилникъ:

1. Всеки абонатъ, който е предплатилъ списанието за една година, се счита презъ абонаментната година членъ на посмъртната каса „Лозарски прегледъ“ при Съюза на Българскитъ лозари. Осигуровката е за всички смъртни случаи (болестъ, убийство и самоубийство).

2. Отъ предплатения абонаментъ се отдѣля по 10 лева. Така събрапитъ суми се внасятъ за уползотворение въ Б. Ц. К. банка, подъ названиее „Посмъртна каса Лозарски прегледъ“. Тѣзи средства се използватъ само за помощъ при смъртни случаи и за никакви други цели.

3. Събраната презъ годината сума, следъ като се спаднатъ разходитъ по управлението на касата 5%, се разпредѣля по равно на правоимеющитъ наследници на починалитъ презъ абонаментната година абонати. Премията не може да надминава сумата 10,000 лева.

4. На бедни семейства, нуждаючи се отъ средства за погребение на починалия абонатъ, по поискване, отпуска се авансъ въ размеръ, отредѣленъ отъ постоянното присѣствие на Съюза.

5. Розпредѣлението и разходването на събраната сума става съ протоколно решение на Управителния съветъ най късно до края на м. януарий следващата година и се публикува въ февруарската книжка на сп. „Лозарски прегледъ“ за следната година.

6. Ако въ срокъ отъ 6 месеца следъ изтичане на абонаментната година, наследниците на починалия не подирятъ следващата имъ се премия, последната остава въ полза на фонда.

7. Абоната има право на премия (помощъ), ако е предплатилъ абонамента си чрезъ пощенски записъ, или въ препоржчено писмо, поне 30 дена преди дена на смъртъта. Въ противенъ случай наследнитъ се лишаватъ отъ право на премия.

8. Ако абонатътъ не е посочилъ изрично, при абонирането си, кому да се даде премията (помощъта), право на нея иматъ: съпругата и децата, или, ако нѣма такива, бащата и майката, или ако и такива нѣма, малолѣтнитъ братя и сестри.

9. Наследнитъ на починалия абонатъ, най-късно 20 дена следъ смъртъта, заявяватъ въ Съюза на Българскитъ лозари за смъртъта на абоната и най-късно до 10.1 следната година представятъ въ Съюза при заявление следнитъ документи: 1. Преписъ отъ смъртния актъ; 2. Удостоверение за правото на наследство, издадено отъ общинското управление; 3. Разписка за получаване на сумата, подписа на която да е нотариално завѣренъ. Когато наследнитъ сж повече отъ единъ, сумата се предава на упълномощено отъ тѣхъ по нотариаленъ редъ лице.